

9. Кондратенко Д. В. Анализ целесообразности создания фонда гарантирования страховых выплат по договорам страхования жизни в Украине / Д. В. Кондратенко, В. В. Мужиливский // Страховые интересы современного общества и их обеспечение : сб. материалов XIV Междунар. науч.-практ. конф., 5–7 июня 2013 г. – Саратов, 2013. – С. 230–234.

10. Коваль О. П. Щодо запровадження Фонду гарантування страхових виплат за договорами страхування життя / О. П. Коваль // Фінанси України. – 2014. – № 3. – С. 61–68.

11. Про прийняття за основу проекту Закону України про Фонд гарантування страхових виплат за договорами страхування життя : Постанова Верховної Ради України від 08.10.2013 р. № 632-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/632-vii>

*Чирва Ольга Григорівна,
доктор економічних наук,
професор кафедри маркетингу, менеджменту та управління бізнесом;
Корнієнко Тетяна Олександрівна,
викладач кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки;
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини*

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА: СТРАТЕГІЯ ТА МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ

На сучасному етапі розвитку підприємства України мають цілу низку проблем: брак коштів та управлінського досвіду, зношеність основних засобів, низький рівень кваліфікації кадрів, відсутність державної підтримки, неспроможність самостійно забезпечити фінансову незалежність, відсутність належної інформаційної підтримки, корупція і наявність адміністративних бар'єрів. У цих складних умовах суб'єкти господарювання повинні створювати механізм протидії внутрішнім та зовнішнім загрозам та ризикам, визначаючи стратегічні напрями посилення своєї фінансово-економічної безпеки.

Стратегія фінансово-економічної безпеки підприємства – розроблення та реалізація ефективного механізму управління та забезпечення належного рівня фінансово-економічної безпеки підприємства, захист від впливу загроз та ризиків, а також досягнення стабільного його функціонування [1]. Оскільки механізм управління фінансово-економічною безпекою являє собою сукупність спрямованих дій для досягнення поставлених цілей за допомогою створення сприятливих умов для ефективного використання ресурсів, необхідно сформулювати й обґрунтувати складові механізму.

Розглянемо наступні складові механізму управління фінансово-економічною безпекою підприємства (рис. 1):

– організаційна складова, яка включає сукупність органів, осіб та служб, що задіяні в управлінні фінансово-економічною безпекою підприємства;

- сукупність принципів та функцій управління фінансово-економічною безпекою підприємства;
- сукупність інструментів (важелів та методів) управління фінансово-економічною безпекою;
- нормативно-правове, інформаційне та аналітичне забезпечення;
- структура моніторингу стану фінансово-економічної безпеки підприємства.

Організаційна складова механізму управління фінансово-економічною безпекою підприємств залежить від виробничої структури, зумовленої спеціалізацією та масштабами виробництва, рівнем використання техніки й технології, формами організації праці та ступенем розвитку комерційних відносин. Вона визначається також цілями розвитку підприємства, зовнішніми умовами його існування.

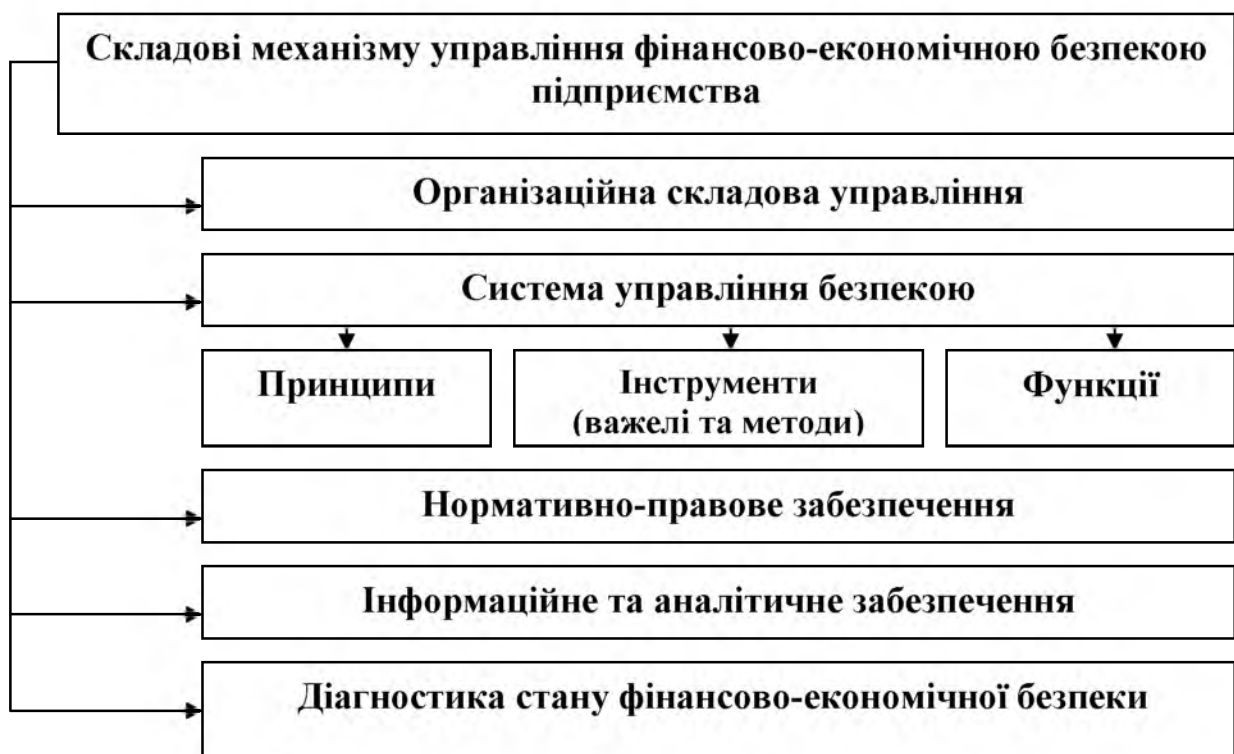

Рис.1. Сукупність складових механізму управління фінансово-економічною безпекою підприємства

Джерело: складено авторами на основі [2, с. 1–17]

Для забезпечення всебічної безпеки підприємства потрібно створити спеціальний підрозділ з метою реалізації захисних заходів – службу безпеки. Така необхідність зумовлена загостренням конкурентної боротьби на зовнішньому та внутрішньому ринках, поширенням шпіонажу та крадіжок, високою ризиковістю та іншими чинниками.

Працівники, які займаються управлінням фінансово-економічною безпекою на підприємстві, обов'язково повинні мати вищу фінансово-економічну освіту і досвід роботи за спеціальністю. Вони повинні отримати доступ до необхідної інформаційної бази, а саме до нормативно-правових актів та методичних документів, а також до комп'ютерної техніки і програмних засобів [3, с. 127–134].

Аналізу публікацій показав, що механізм управління фінансово-економічною безпекою підприємства повинен включати такі принципи: законності, досягнення стратегічної цілі, плановості, гнучкості й динамічності, комплексності та безперервності, цілісності, обґрунтованості, достатності й економічної доцільності, функціональності, компетентності та професіоналізму, релевантності, координації та взаємодії [4, с. 204–205]. Чітке дотримання цих принципів сприятиме підвищенню ефективності використання сформованого механізму.

Основними функціями механізму управління фінансово-економічною безпекою підприємства слід вважати планування, організацію, регулювання, стимулювання і контроль.

Інструменти, за допомогою яких забезпечується ефективне управління фінансово-економічною безпекою, потрібно поділити на дві групи:

- фінансово-економічні методи (управління капіталом, прибутком, витратами, фінансове планування, фінансове регулювання, страхування тощо);
- економічні важелі – прибуток, капітал, дивіденди, цільові фонди, податки, витрати та інші (рис. 2).

Важливим елементом механізму управління фінансово-економічної безпеки підприємства є нормативно-правове забезпечення, за допомогою якого розробляється і реалізується стратегія управління фінансово-економічною безпекою підприємства.

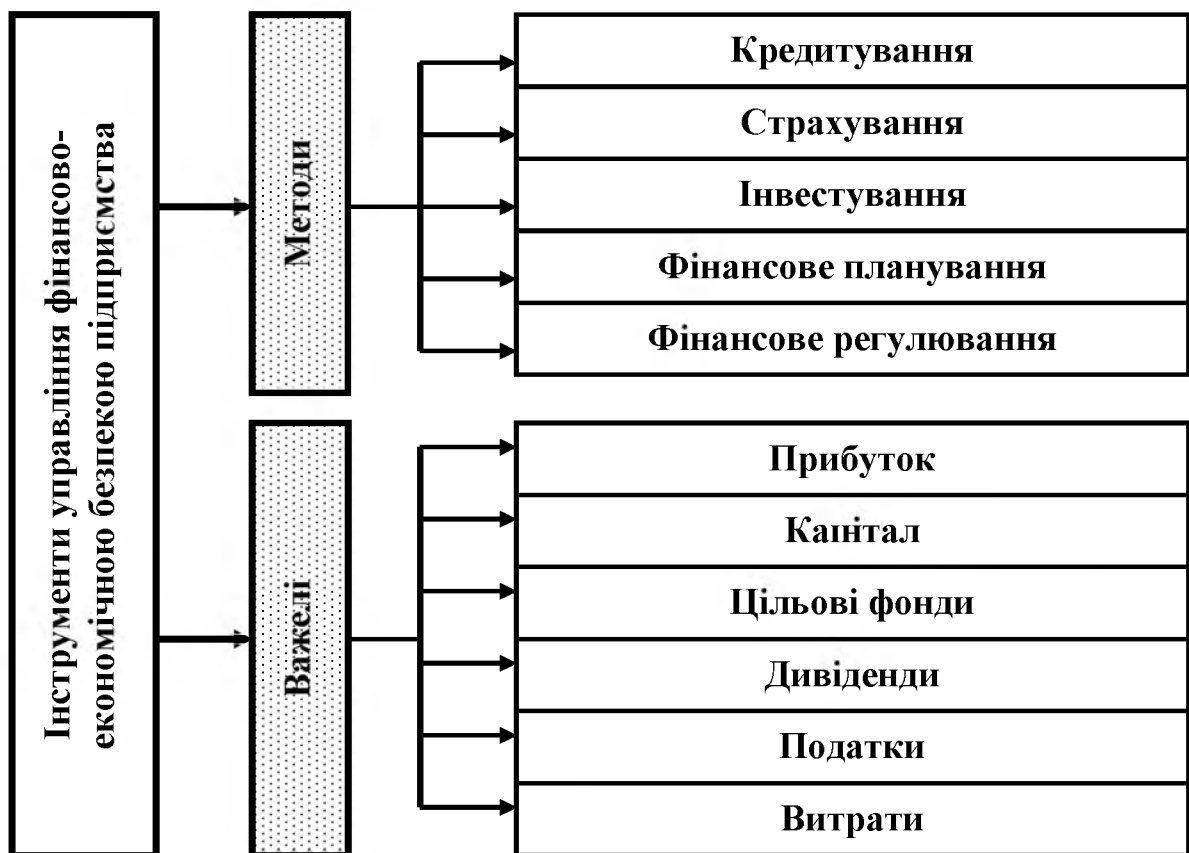

Рис. 2. Основні інструменти управління фінансово-економічною безпекою підприємства

Джерело: складено авторами на основі [5, с. 106–113]

Інформаційне та аналітичне забезпечення має містити сукупність таких даних:

- фінансові цілі та стратегія діяльності підприємства;
- наявність загроз та ризиків;
- обсяг, джерела надходження та шляхи використання ресурсів підприємства;
- наявність стратегічного плану забезпечення фінансово-економічної безпеки та ін.

Проведення діагностики стану безпеки дає можливість виявити певні ознаки кризового стану підприємства, визначити масштаби та розробити дієві заходи попередження банкрутства.

Отже, першочерговим завданням кожного підприємства України є подолання існуючих загроз та оптимальне використання їх потенціалу. Тому, на нашу думку, для ефективної і успішної діяльності та досягнення стратегічної цілі суб'єкти господарювання повинні постійно використовувати дієвий механізм управління фінансово-економічною безпекою.

Список використаних джерел

1. Аванесова Н. Е. Формування механізму стратегічного розвитку фінансово-економічної безпеки підприємства / Н. Е. Аванесова, Г. І. Валковська // Молодий вчений. – 2017. – № 1(41). – С. 527–530.

2. Дехтяр Н. А. Фінансово-економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення / Н. А. Дехтяр, О. В. Дейнека // Стратегії економічного розвитку: держава, регіон, підприємство : колективна монографія : у 2-х т. / За заг. ред. К. С. Шапошникова. – Херсон: Гельветика, 2015. – Т. 2. – С. 1–17.

3. Фінансова безпека підприємства: [навч. посіб.] / [Кузенко Т. Б., Мартюшева Л. С., Грачов О. В., Литовченко О. Ю.]. – Харків : ХНЕУ, 2010. – 300 с.

4. Шкарлет С. М. Економічна безпека підприємства: інноваційний аспект : [моногр.] / С. М. Шкарлет. – К. : Книжкове вид-во НАУ, 2007. – 436 с.

5. Каламбет С. В. Механізм забезпечення економічної безпеки підприємств залізничної галузі / С. В. Каламбет, В. А. Воропай // Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. – 2013. – № 2. – С. 106–113.